

UDK 37.013.42

DOI 10.35433/pedagogy.2(121).2025.10

FORMATION OF GLOBAL THINKING IN MODERN HIGHER EDUCATION STUDENTS BY MEANS OF HUMANITARIAN DISCIPLINES

I. V. Fedorov*

The article reveals the essence of global thinking as an integrative characteristic of a modern personality, which provides the ability to complex, critical, multicultural and systemic perception of the world and global processes that shape it. It is shown that global thinking is an important factor in the professional and social formation of higher education students in the context of constant changes caused by the processes of globalisation, informatisation and transformation of social relations.

Particular attention is paid to the role of humanities disciplines in shaping the global outlook of young people. The article argues that humanities education is an important means of developing critical thinking, intercultural competence, ethical reflection and responsibility for the fate of humanity. The potential of history, philosophy, sociology, cultural studies, political science in providing students with the necessary knowledge and skills to understand global challenges and processes, as well as to participate effectively in the life of the global society is considered.

The article analyses educational technologies and methodologies that contribute to the development of global awareness, including project-based learning, debates, international negotiation modelling, case studies, interactive forms of work, and involvement in international academic programmes and exchanges. The importance of integrating an interdisciplinary approach that allows students to form a systematic vision of complex global issues through the combination of knowledge from different fields of science is emphasised.

The results of the study reveal the urgent need to change traditional approaches to teaching humanities in higher education institutions. It is proposed to focus the educational process on the development of critical thinking, self-reflection, analysis of global processes in the context of sustainable development, respect for cultural diversity and active citizenship. It is determined that the formation of global thinking should become a cross-cutting task of educational policy aimed at training competent, responsible, open to new challenges global citizens.

Keywords: *global thinking, humanitarian disciplines, higher education student, critical thinking, multiculturalism, education, humanities, pedagogy, worldview, transformation of education.*

* Master's

(Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Kyiv)
Corporate Lecturer in Information Disciplines
(METRO Cash & Carry Ukraine, Kyiv)
igorvladimirfedorov@gmail.com
ORCID: 0009-0008-1559-7950

ФОРМУВАННЯ ГЛОБАЛЬНОГО МИСЛЕННЯ У СУЧАСНИХ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ

І. В. Федоров

У статті розкрито сутність глобального мислення як інтегративної характеристики сучасної особистості, яка забезпечує здатність до комплексного, критичного, мультикультурного та системного сприйняття навколишнього світу і глобальних процесів, що його формують. Показано, що глобальне мислення виступає важливим чинником професійного і соціального становлення здобувачів вищої освіти в умовах постійних змін, зумовлених процесами глобалізації, інформатизації та трансформації суспільних відносин.

Особлива увага приділена ролі дисциплін гуманітарного циклу у формуванні глобального світогляду молоді. У статті обґрунтовано, що гуманітарна освіта є важливим засобом розвитку критичного мислення, міжкультурної компетентності, етичної рефлексії та відповідальності за долю людства. Розглянуто потенціал історії, філософії, соціології, культурології, політології у забезпеченні здобувачів необхідними знаннями та навичками для розуміння глобальних викликів і процесів, а також для ефективної участі у житті глобального суспільства.

Проаналізовано освітні технології та методики, що сприяють розвитку глобальної свідомості, зокрема проектне навчання, дебати, моделювання міжнародних переговорів, кейс-метод, інтерактивні форми роботи, а також залучення до міжнародних академічних програм і обмінів. Підкреслено значення інтеграції міждисциплінарного підходу, який дозволяє студентам формувати системне бачення складних глобальних проблем через поєднання знань з різних сфер науки.

Результати дослідження виявляють нагальну необхідність зміни традиційних підходів до викладання гуманітарних дисциплін у закладах вищої освіти. Запропоновано орієнтувати освітній процес на розвиток здатності до критичного мислення, саморефлексії, аналізу глобальних процесів у контексті сталого розвитку, забезпечення поваги до культурного різноманіття та виховання активної громадянської позиції. Визначено, що формування глобального мислення повинно стати наскрізним завданням освітньої політики, спрямованої на підготовку компетентних, відповідальних, відкритих до нових викликів громадян світу.

Ключові слова: глобальне мислення, гуманітарні дисципліни, здобувач вищої освіти, критичне мислення, мультикультурність, освіта, гуманітаристика, педагогіка, світогляд, трансформація освіти.

Introduction of the issue. Modern society, which is experiencing a stage of deep globalisation, poses new challenges for individuals to adapt to a rapidly changing world. Technological, economic and socio-cultural transformations affect all spheres of life, including educational processes that involve the development of students' skills and abilities to think globally. Globalisation promotes the integration of nations and the development of global networks, which impose new requirements for knowledge, competences and personal qualities necessary for effective participation in the global information space.

In this regard, it is necessary to develop students' not only national but also global identity, the ability to understand different cultures, practices and views. This provides them with the opportunity to work in a culturally diverse environment,

Постановка проблеми. Сучасне суспільство, яке переживає етап глибокої глобалізації, ставить перед індивідом нові виклики щодо адаптації до стрімко змінюваного світу. Технологічні, економічні та соціокультурні трансформації впливають на всі сфери життя, зокрема на освітні процеси, що передбачають формування у студентів навичок і здатностей до глобального мислення. Глобалізація сприяє інтеграції націй, а також розвитку глобальних мереж, що передбачають нові вимоги до знань, компетенцій та особистих якостей, необхідних для ефективної участі у світовому інформаційному просторі.

У зв'язку з цим необхідно формувати в студентів не лише національну, але й глобальну ідентичність, здатність до розуміння різних культур, практик і поглядів. Це забезпечує їм можливість працювати в умовах культурного

internationally, in global team projects, where not only professional knowledge is important, but also the ability to communicate effectively across cultures, to understand each other and to tolerate. That is why higher education institutions should focus the educational process on the development of global thinking in future professionals, using humanities as the main tools.

Current state of the issue. In the modern scientific discourse, the problem of forming global thinking in higher education students is considered one of the key ones in the context of changes that accompany educational processes in the context of globalisation. Considerable attention is paid to the development of intercultural competence as a component of global thinking. Thus, S. Semeniuk in his work focuses on the need to harmonise national and global approaches to the development of intercultural competence, which is a prerequisite for the formation of openness to other cultures and tolerance in a multicultural environment.

C. Voytaliuk considers the development of foreign language competence of future philologists as a pedagogical problem, emphasising that foreign language proficiency provides access to the global information space and at the same time contributes to the development of the ability to understand the cultural specifics of other peoples. The author notes that the formation of foreign language competence is not only an instrumental task, but also an important aspect of the development of a global outlook.

L. Pashko's study analyses the process of integrated learning as a factor in the formation of future teachers' language competence. She emphasises that the integration of the content of disciplines covering socio-cultural aspects contributes to a deeper understanding of global learning contexts. This allows future teachers not only to acquire professional knowledge but also to develop the ability to critically analyse global issues.

I. Zhadan draws attention to civic competence as a social and pedagogical category that encompasses the ability of an individual to act responsibly in the global

різноманіття, на міжнародному рівні, у глобальних командних проектах, де важливі не лише професійні знання, але й здатність до ефективної міжкультурної комунікації, взаєморозуміння та толерантності. Саме тому заклади вищої освіти повинні орієнтувати освітній процес на розвиток глобального мислення у майбутніх фахівців, використовуючи як основні інструменти гуманітарні дисципліни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасному науковому дискурсі проблема формування глобального мислення у здобувачів вищої освіти розглядається як одна з ключових у контексті змін, що супроводжують освітні процеси в умовах глобалізації. Значна увага приділяється розвитку міжкультурної компетентності як складової глобального мислення. Так, С. Семенюк у своїй праці акцентує увагу на потребі гармонізації національних і глобальних підходів до розвитку міжкультурної компетентності, яка є передумовою формування відкритості до інших культур та толерантності в умовах полікультурного середовища.

С. Войталюк розглядає формування іншомовної компетентності майбутніх філологів-полоністів як педагогічну проблему, підкреслюючи, що володіння іноземною мовою відкриває доступ до глобального інформаційного простору й водночас сприяє розвитку здатності розуміти культурну специфіку інших народів. Авторка зазначає, що формування іншомовної компетентності є не лише інструментальним завданням, а й важливим аспектом розвитку глобального світогляду.

У дослідженні Л. Пашко проаналізовано процес інтегрованого навчання як чинник формування мовної компетентності майбутніх учителів. Вона підкреслює, що інтеграція змісту дисциплін, що охоплюють соціокультурні аспекти, сприяє більш глибокому усвідомленню глобальних контекстів навчання. Це дозволяє майбутнім педагогам не лише здобувати фахові знання, але й розвивати здатність до критичного аналізу глобальних проблем.

І. Жадан звертає увагу на громадянську компетентність як

environment. The author notes that the formation of global thinking is impossible without a person's awareness of himself or herself as a citizen not only of the state but also of the world. In his work, he points out the need to implement educational strategies aimed at developing an active civic position of students.

Thus, modern research demonstrates the expansion of the range of approaches to the formation of global thinking – from language training to civic education and intercultural interaction. However, despite significant developments, the specific pedagogical conditions under which humanities disciplines most effectively influence the formation of students' global outlook have not been sufficiently studied.

Outline of unresolved issues brought up in the article. Despite the large number of studies, the problem of practical implementation of the formation of global thinking through the humanities remains insufficiently studied. In particular, we have not fully investigated:

1) the specifics of teaching methods in the humanities aimed at developing a global outlook;

2) specific tools that ensure the formation of intercultural competence in the educational process

3) pedagogical conditions that promote the integration of global thinking into the educational environment.

Aim of the research. The aim is to substantiate the role of humanities in the formation of global thinking in higher education students and to identify the most effective pedagogical approaches, technologies and conditions for the implementation of this process in higher education institutions of Ukraine.

Results and discussion. The formation of a global mindset involves the development of such components as critical thinking, the ability to understand other cultures, awareness of global issues, and environmental and social responsibility. The humanities, including philosophy, cultural studies, history, political science, sociology, Ukrainian studies and ethics, have great potential to promote the development of these components. Humanities disciplines play a

соціальну та педагогічну категорію, що охоплює здатність особистості діяти відповідально у глобальному середовищі. Автор зазначає, що формування глобального мислення неможливе без усвідомлення людиною себе як громадянина не лише держави, а й світу. У своїй роботі він вказує на необхідність впровадження освітніх стратегій, орієнтованих на розвиток активної громадянської позиції здобувачів освіти.

Таким чином, сучасні дослідження демонструють розширення спектра підходів до формування глобального мислення – від мовної підготовки до громадянського виховання та міжкультурної взаємодії. Однак, попри значні напрацювання, недостатньо досліджено конкретні педагогічні умови, за яких гуманітарні дисципліни найефективніше впливають на формування глобального світогляду студентів.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується стаття. Попри велику кількість досліджень, проблема практичної реалізації формування глобального мислення засобами саме гуманітарних дисциплін залишається недостатньо вивченою. Зокрема, не до кінця досліджено:

1. специфіку методик викладання гуманітарних дисциплін, орієнтованих на розвиток глобального світогляду;

2. конкретні інструменти, що забезпечують формування міжкультурної компетентності в освітньому процесі;

3. педагогічні умови, які сприяють інтеграції глобального мислення в освітнє середовище.

Мета статті. Метою є обґрунтування ролі гуманітарних дисциплін у формуванні глобального мислення у здобувачів вищої освіти та виявлення найбільш ефективних педагогічних підходів, технологій і умов для реалізації цього процесу в закладах вищої освіти України.

Виклад основного матеріалу. Формування глобального мислення передбачає розвиток таких складових, як критичне мислення, здатність до розуміння інших культур, усвідомлення світових проблем, екологічна та соціальна

key role in shaping global thinking, as they contribute to the development of students' ability to understand and analyse global processes through the prism of human culture, ethics, history and philosophy. They provide an integrated approach to knowledge, forming a holistic view of humanity, its civilisation and the interaction of different peoples and cultures [1]. Since global thinking involves the integration of knowledge from different fields, the humanities, covering a wide range of issues, are directly related to the development of critical, systemic and intercultural thinking. Let us consider several aspects of the integrative role of the humanities.

Philosophy is the foundation for the development of critical thinking, which is a key component of global thinking. It teaches students to understand and evaluate different concepts, ideas and views of the world, contributing to the development of analytical skills [2]. Students study the foundations of logic, ethics, knowledge theory and ontology, which enables them to think about complex global issues such as moral dilemmas, social problems and issues of justice in the context of different cultures and historical contexts.

Philosophy also provides students with the tools to understand the cause and effect of global processes. The study of philosophical movements such as existentialism, postmodernism or constructivism allows us to understand how the world is changing in the context of globalisation and how cultural and philosophical concepts shape people's attitudes to global challenges such as climate change, economic inequality or human rights [3].

History is an important part of the humanities cycle, as it provides an opportunity to understand the stages of human development and the interdependence of civilisations. Analysing historical events allows students to better understand how different countries and peoples have responded to global crises and what lessons can be learnt from the past for the future. The study of history also allows us to understand how global

відповідальність. Гуманітарні дисципліни, зокрема філософія, культурологія, історія, політологія, соціологія, українознавство та етика, мають великий потенціал у сприянні розвитку цих складових. Гуманітарні дисципліни відіграють ключову роль у формуванні глобального мислення, оскільки вони сприяють розвитку здатності студентів усвідомлювати та аналізувати світові процеси через призму людської культури, етики, історії та філософії. Вони забезпечують комплексний підхід до пізнання, формуючи у студентів цілісне уявлення про людство, його цивілізаційний шлях і взаємодію різних народів і культур [1]. Оскільки глобальне мислення передбачає інтеграцію знань з різних галузей, гуманітарні науки, що охоплюють широке коло проблем, мають безпосереднє відношення до розвитку критичного, системного і міжкультурного мислення. Розглянемо кілька аспектів інтегративної ролі гуманітарних дисциплін.

Філософія є фундаментом для розвитку критичного мислення, яке є основною складовою глобального мислення. Вона вчить студентів розуміти та оцінювати різні концепції, ідеї та погляди на світ, сприяючи розвитку аналітичних навичок [2]. Студенти вивчають основи логіки, етики, теорії пізнання та онтології, що дає їм змогу осмислювати складні глобальні питання, такі як моральні дилеми, соціальні проблеми та питання справедливості в контексті різних культур та історичних умов.

Філософія також надає студентам інструменти для розуміння причинно-наслідкових зв'язків глобальних процесів. Вивчення філософських течій, таких як екзистенціалізм, постмодернізм чи конструктивізм, дозволяє усвідомити, як змінюється бачення світу в умовах глобалізації, і як культурні та філософські концепти формують ставлення людей до глобальних викликів, таких як зміна клімату, економічна нерівність чи права людини [3].

Історія є важливою складовою гуманітарного циклу, оскільки вона дає можливість розуміти етапи розвитку людства та взаємозалежність цивілізацій. Аналіз історичних подій дозволяє студентам краще розуміти, як різні країни та народи реагували на глобальні кризи і

phenomena such as wars, revolutions, colonialism, economic crises or epidemics have influenced the development of world civilisations and their interaction.

An important aspect of history is the study of the transformations that different countries have experienced in the context of globalisation. For example, analysing the stages of colonialism and their consequences enables students to understand the importance of cultural expression and the right to national identity, which are critical in today's globalised world, where the preservation of national culture and language is of particular importance [4].

History is also a valuable tool for analysing global issues. For example, the study of the history of international relations, the creation of international organisations such as the UN or the EU helps students to better understand the political situation in the world, the importance and inevitability of international cooperation in solving global problems.

Cultural studies is the study of culture, art, religion, language and other aspects of human activity, which allows students to understand the multifacetedness and diversity of world cultures. One of the main objectives of cultural studies is to develop intercultural competence, which is an important component of global thinking. The study of different cultures, religious and ideological systems allows students to see the commonalities between cultures, as well as to better understand differences, which contributes to the development of empathy and tolerance.

Cultural studies, such as ethnology, comparative religion, and art history, allow students to dive deeper into the cultural traditions of different peoples and countries, which develops their ability to critically perceive cultural diversity. This knowledge is important for effective intercultural communication and understanding, as well as for solving global problems such as migration, social integration and interethnic conflicts.

Sociology, by studying the structures and functioning of society, enables students to understand how social

які уроки можна винести з минулого для майбутнього. Вивчення історії також дозволяє усвідомити, як глобальні явища, такі як війни, революції, колоніалізм, економічні кризи чи епідемії, впливали на розвиток світових цивілізацій та на їхню взаємодію.

Важливим аспектом історії є вивчення трансформацій, які пережили різні країни в умовах глобалізації. Наприклад, аналіз етапів колоніалізму та їхніх наслідків дає студентам змогу зрозуміти важливість культурного самовираження та права на національну ідентичність, що є критичними в умовах сучасної глобалізації, де питання збереження національної культури та мови набувають особливої ваги [4].

Історія також є цінним інструментом для аналізу проблем глобального масштабу. Наприклад, дослідження історії розвитку міжнародних відносин, створення міжнародних організацій, таких як ООН чи ЄС, допомагає студентам краще розуміти політичну ситуацію в світі, важливість і невідворотність міжнародного співробітництва у вирішенні глобальних проблем.

Культурологія вивчає культуру, мистецтво, релігію, мову та інші аспекти людської діяльності, що дозволяє студентам розуміти багатогранність і різноманіття світових культур. Одним з основних завдань культурології є розвиток міжкультурної компетентності, що є важливим компонентом глобального мислення. Вивчення різних культур, релігійних і світоглядних систем дозволяє студентам побачити спільні риси між культурами, а також краще розуміти відмінності, що сприяє розвитку емпатії та толерантності.

Культурологічні дисципліни, такі як етнологія, порівняльне релігієзнавство, мистецтвознавство, дозволяють студентам глибше зануритися в культурні традиції різних народів і країн, що розвиває їх здатність до критичного сприйняття культурного різноманіття. Це знання є важливим для ефективної міжкультурної комунікації та взаєморозуміння, а також для розв'язання глобальних проблем, таких як міграція, соціальна інтеграція та міжетнічні конфлікти.

Соціологія, вивчаючи структури та функціонування суспільства, дає

processes and institutions (family, education, politics, economy) interact in the context of global change. The study of social processes, such as urbanisation, economic globalisation, migration, and others, allows students to understand how these processes affect social structures in different countries and regions [5].

In particular, the study of sociology allows students to see how changes in one country or region can have repercussions in other parts of the world. This is important for understanding global issues such as poverty, inequality, unemployment and environmental disasters that result from social, economic and political changes at the global level. Sociological disciplines also provide knowledge about social movements and organisations fighting for human rights, democracy and social justice.

Political science, by studying political systems, states, international relations and governments, provides students with the necessary knowledge to analyse global political processes. It allows them to understand how political decisions are made at the global level, what influence international organisations (UN, NATO, EU) have on solving global problems, and how these processes are influenced by various cultural and historical factors [6].

Political science is an indispensable tool for analysing conflicts, peacekeeping processes, international law and diplomacy. The study of these topics enables students not only to understand but also to actively participate in the resolution of international disputes and in creating conditions for peaceful coexistence of peoples

Intercultural competence is an important component of global thinking, as it allows a person to interact effectively with people from different cultural, ethnic and religious backgrounds. In the context of globalisation, when interaction between cultures and nations is becoming increasingly intense, the ability to communicate interculturally is an important factor in successful adaptation in the modern world. Intercultural competence includes knowledge, skills and attitudes that help not only to avoid

студентам змогу усвідомити, як соціальні процеси та інститути (сім'я, освіта, політика, економіка) взаємодіють у контексті глобальних змін. Дослідження соціальних процесів, таких як урбанізація, глобалізація економіки, міграція та інші, дозволяють студентам зрозуміти, як ці процеси впливають на соціальні структури в різних країнах та регіонах [5].

Зокрема, вивчення соціології дає змогу студентам побачити, як зміни в одній країні чи регіоні можуть мати відлуння в інших частинах світу. Це важливо для розуміння глобальних проблем, таких як бідність, нерівність, безробіття та екологічні катастрофи, які є результатом соціальних, економічних та політичних змін на глобальному рівні. Соціологічні дисципліни також дають знання про соціальні рухи та організації, що борються за права людини, демократію та соціальну справедливість.

Політологія, вивчаючи політичні системи, держави, міжнародні відносини та органи влади, надає студентам необхідні знання для аналізу глобальних політичних процесів. Вона дозволяє їм зрозуміти, як приймаються політичні рішення на глобальному рівні, які впливи мають міжнародні організації (ООН, НАТО, ЄС) на вирішення глобальних проблем, а також як на ці процеси впливають різноманітні культурні та історичні фактори [6].

Політологія є незамінним інструментом для аналізу конфліктів, миротворчих процесів, міжнародного права та дипломатії. Вивчення цих тем дає студентам змогу не тільки розуміти, але й активно брати участь у вирішенні міжнародних суперечок та у створенні умов для мирного співіснування народів

Міжкультурна компетентність є важливою складовою глобального мислення, оскільки вона дозволяє людині ефективно взаємодіяти з людьми з різних культурних, етнічних та релігійних середовищ. В умовах глобалізації, коли взаємодія між культурами та націями стає все більш інтенсивною, здатність до міжкультурного спілкування є важливим чинником успішної адаптації в сучасному світі. Міжкультурна компетентність включає знання, уміння та ставлення, що допомагають не лише уникати конфліктів,

conflicts but also to develop productive and mutually beneficial relations between different peoples and cultures [7].

Within the framework of global thinking, intercultural competence allows us to perceive diversity as a resource that enriches social, economic and cultural development. Let's consider different aspects of intercultural competence, its importance and role in shaping global thinking.

Intercultural competence is a multidimensional concept that includes several important components:

Cognitive component: this is knowledge about different cultures, their traditions, norms, values and practices. This allows a person to understand the differences between cultures, as well as to evaluate and analyse these differences in the context of global processes. For example, knowledge of the specifics of doing business in different countries helps to avoid misunderstandings and conflicts in international communications.

Emotional and value component: this is an attitude towards cultural differences, which includes respect for other cultures and readiness to interact with people from different social and cultural backgrounds. This component implies openness to new ideas, readiness for adaptation and cooperation in a diverse environment. In the global world, where cultural barriers often become obstacles to effective coexistence, this component is critical for building positive intercultural relationships.

Behavioural component: the ability to interact effectively with people from different cultural groups. It is the ability to adapt one's communication strategies depending on the context and cultural characteristics of the interlocutors. An important part of this component is the ability to actively listen, sensitivity to socio-cultural norms and customs, and flexibility in behaviour.

Intercultural competence is an important element of global thinking, as it allows students to develop the ability to adapt and interact effectively in a globalised world. Global thinking involves not only an understanding of global

але й сприяють розвитку продуктивних і взаємовигідних відносин між різними народами та культурами [7].

В межах глобального мислення міжкультурна компетентність дозволяє сприймати різноманітність як ресурс, що збагачує соціальний, економічний і культурний розвиток. Розглянемо різні аспекти міжкультурної компетентності, її значення та роль у формуванні глобального мислення.

Міжкультурна компетентність є багатовимірним поняттям, що включає в себе кілька важливих компонентів:

Когнітивний компонент: це знання про різні культури, їхні традиції, норми, цінності та практики. Це дозволяє людині розуміти відмінності між культурами, а також оцінювати і аналізувати ці відмінності в контексті глобальних процесів. Наприклад, знання особливостей ведення бізнесу в різних країнах допомагає уникнути непорозумінь та конфліктів у міжнародних комунікаціях.

Емоційно-ціннісний компонент: це ставлення до культурних відмінностей, яке включає повагу до інших культур і готовність до взаємодії з людьми з різних соціальних та культурних середовищ. Цей компонент передбачає відкритість до нових ідей, готовність до адаптації та співпраці в умовах різноманіття. У глобальному світі, де культурні бар'єри часто стають перешкодами для ефективного співіснування, цей компонент є критично важливим для формування позитивних міжкультурних відносин.

Поведінковий компонент: це здатність ефективно взаємодіяти з людьми з різних культурних груп. Це вміння адаптувати свої комунікаційні стратегії в залежності від контексту та культурних особливостей співрозмовників. Важливою частиною цього компонента є здатність до активного слухання, чутливість до соціокультурних норм та звичаїв, а також гнучкість у поведінці.

Міжкультурна компетентність є важливим елементом глобального мислення, оскільки вона дозволяє розвивати в студентів здатність до адаптації та ефективної взаємодії в

processes, but also the ability to act in a multicultural environment. A person with high intercultural competence is able to understand, appreciate and take into account cultural differences, which affects their ability to successfully solve problems at the international level.

In a world where international cooperation and interaction between peoples is becoming increasingly important, intercultural competence helps to reduce social distance, overcome stereotypes and prejudices, and ensure effective communication in various fields, from business to politics and science. It allows students not only to better understand other cultures, but also to actively promote cultural dialogue and mutual understanding.

A modern educational system should provide opportunities for students to develop intercultural competence at all stages of their education. This can be achieved through the inclusion in the curriculum of courses that specifically contribute to the development of this competence, the organisation of intercultural exchanges, internships abroad and project work in international teams.

In particular, in higher education, it is important to create an environment that supports interaction between students from different cultural contexts. Educational programmes should provide opportunities for students to communicate, work in groups, and discuss global issues from different perspectives. This not only helps to develop their intercultural competence, but also contributes to the formation of a global mindset, which is the basis for solving contemporary problems at the international level.

Despite the importance of intercultural competence, its development faces certain challenges. One of these challenges is the insufficient integration of intercultural aspects into traditional curricula, as well as the lack of readiness of some educational institutions to adapt to global requirements.

Prospects for the development of intercultural competence in education

глобалізованому світі. Глобальне мислення передбачає не лише розуміння глобальних процесів, але й здатність діяти в умовах багатокультурного середовища. Людина, що має високу міжкультурну компетентність, здатна зрозуміти, оцінити та врахувати культурні різниці, що впливає на її здатність успішно вирішувати проблеми на міжнародному рівні.

У світі, де міжнародна співпраця та взаємодія між народами набувають особливого значення, міжкультурна компетентність допомагає зменшити соціальну дистанцію, подолати стереотипи та упередження, а також забезпечити ефективну комунікацію в різних сферах: від бізнесу до політики і науки. Вона дозволяє студентам не лише краще розуміти інші культури, але й активно сприяти розвитку культурного діалогу і взаєморозуміння.

Сучасна освітня система повинна надавати можливість розвитку міжкультурної компетентності у студентів на всіх етапах навчання. Це може бути досягнуто шляхом включення в навчальні плани дисциплін, що спеціально сприяють розвитку цієї компетентності, організації міжкультурних обмінів, стажувань за кордоном та проектної роботи в міжнародних командах.

Зокрема, у вищій освіті важливо створювати середовище, яке підтримує взаємодію між студентами з різних культурних контекстів. Освітні програми мають забезпечувати можливість студентам спілкуватися, працювати в групах та обговорювати глобальні проблеми з різних точок зору. Це дозволяє не лише розвивати їх міжкультурну компетентність, а й сприяє формуванню глобального мислення, яке є основою для вирішення сучасних проблем на міжнародному рівні.

Незважаючи на важливість міжкультурної компетентності, її розвиток стикається з певними викликами. Одним із таких викликів є недостатня інтеграція міжкультурних аспектів у традиційні навчальні програми, а також недостатній рівень готовності деяких освітніх установ до адаптації до глобальних вимог.

Перспективи розвитку міжкультурної компетентності в освіті включають впровадження інтерактивних методів навчання, таких як проектні роботи, кейс-

include the introduction of interactive teaching methods, such as project work, case studies, and internships in international companies, which give students real-world experience of intercultural interaction. This will not only deepen knowledge of other cultures, but also help develop the practical skills necessary to function successfully in a globalised world.

Pedagogical technologies and methods are important tools in the process of developing global thinking among students of higher education institutions. They allow not only the transfer of knowledge but also the development of critical thinking, the ability to independently analyse and evaluate global phenomena, and contribute to the formation of intercultural communication skills. Modern pedagogical technologies actively use innovative methods that meet the requirements of the globalised world, allowing students to adapt to different socio-cultural contexts and interact effectively in the international environment [8].

Pedagogical technologies used to develop global thinking should be focused on active learning, interactivity and collaboration. They should contribute to the formation of students' ability to critically reflect on global issues, to solve them effectively and to intercultural communication. To achieve this goal, the following technologies can be effectively used:

Project-based learning: This technology involves organising the learning process through solving real-world problems that are global or intercultural in nature. Students work on projects related to current international issues, such as climate change, sustainable development, global economy, human rights, which allows them to develop critical thinking, analysis and argumentation skills. Project-based learning stimulates research activities and allows students to apply their knowledge in real-life situations.

Intercultural exchanges and international projects: The organisation of student exchanges, international conferences, competitions and joint research projects contributes to the

методи, стажування в міжнародних компаніях, що дають студентам реальний досвід міжкультурної взаємодії. Це дозволить не лише поглибити знання про інші культури, але й сприяти розвитку практичних навичок, необхідних для успішного функціонування в глобалізованому світі.

Педагогічні технології та методи є важливими інструментами у процесі формування глобального мислення у студентів закладів вищої освіти. Вони дозволяють не лише передавати знання, але й розвивати критичне мислення, здатність до самостійного аналізу та оцінки глобальних явищ, а також сприяють формуванню навичок міжкультурної комунікації. Сучасні педагогічні технології активно використовують інноваційні методи, які відповідають вимогам глобалізованого світу, дозволяючи студентам адаптуватися до різноманітних соціокультурних контекстів та ефективно взаємодіяти в міжнародному середовищі [8].

Педагогічні технології, які застосовуються для розвитку глобального мислення, повинні бути орієнтовані на активне навчання, інтерактивність та співпрацю. Вони мають сприяти формуванню здатності студентів до критичного осмислення глобальних проблем, їхнього ефективного вирішення та здатності до міжкультурної комунікації. Для виконання даної мети ефективно використовувати наступні технології:

Проектно-орієнтоване навчання: Ця технологія передбачає організацію навчального процесу через розв'язання реальних завдань, які мають глобальний або міжкультурний характер. Студенти працюють над проектами, що пов'язані з актуальними міжнародними проблемами, такими як зміни клімату, сталий розвиток, глобальна економіка, права людини, що дозволяє їм розвивати навички критичного мислення, аналізу та аргументації. Проектне навчання стимулює дослідницьку діяльність і дозволяє студентам застосовувати отримані знання в реальних ситуаціях.

Інтеркультурні обміни та міжнародні проекти: Організація студентських обмінів, міжнародних конференцій, конкурсів та спільних наукових проектів сприяє розвитку

development of intercultural competence, which is an important component of global thinking. Involvement of students in international initiatives allows them to gain experience of cooperation with people from different cultures, enriches their worldview and expands opportunities for global thinking.

Multimedia technologies: The use of multimedia tools, such as video conferencing, webinars, interactive platforms and virtual learning environments, enables students to interact with professionals and peers from different countries. This allows not only to gain new knowledge, but also to develop communication skills in a global context.

Simulations and role-playing games: Interactive methods, such as role-playing and simulations, allow students to live through a variety of socio-cultural situations that model real-life scenarios of global issues faced by societies and states. These technologies provide an opportunity to develop decision-making, empathy, communication skills and negotiation strategies in a culturally diverse environment.

With the development of digital technologies, many Ukrainian universities have begun to introduce online courses and distance learning, which allows students not only to conveniently master educational materials but also to interact with peers and teachers from different countries. This provides access to knowledge about global trends and current international issues [9].

To develop a global mindset, an important component is learning that focuses on intercultural issues, learning languages, cultural characteristics of other countries, and providing opportunities for intercultural interaction.

Given the need to develop a global mindset, Ukrainian higher education institutions are actively using an interdisciplinary approach that allows them to combine knowledge from different fields to solve global problems. This approach helps students to understand the interconnections between different aspects of modern global challenges [10].

міжкультурної компетентності, що є важливою складовою глобального мислення. Залучення студентів до міжнародних ініціатив дозволяє їм набувати досвіду співпраці з людьми з різних культур, сприяє збагаченню їхнього світогляду та розширює можливості для глобального мислення.

Мультимедійні технології: Використання мультимедійних інструментів, таких як відеоконференції, вебінари, інтерактивні платформи та віртуальні навчальні середовища, дає можливість студентам взаємодіяти з фахівцями та однолітками з різних країн. Це дозволяє не лише отримувати нові знання, але й сприяє розвитку навичок комунікації в глобальному контексті.

Симуляції та рольові ігри: Інтерактивні методи, зокрема рольові ігри та симуляції, дозволяють студентам проживати різноманітні соціокультурні ситуації, що моделюють реальні сценарії глобальних проблем, з якими стикаються суспільства та держави. Ці технології дають можливість розвивати здатність до прийняття рішень, емпатії, комунікаційних навичок і стратегії переговорів в умовах культурної різноманітності.

З розвитком цифрових технологій багато українських університетів почали впроваджувати онлайн-курси та дистанційне навчання, що дозволяє студентам не тільки зручно освоювати навчальні матеріали, але й взаємодіяти з однолітками та викладачами з різних країн. Це дозволяє забезпечити доступ до знань про глобальні тенденції та актуальні міжнародні проблеми [9].

Для формування глобального мислення важливою складовою є навчання, яке зосереджене на міжкультурних питаннях, вивченні мов, культурних особливостей інших країн, а також наданні можливостей для міжкультурної взаємодії.

Враховуючи необхідність формування глобального мислення, українські ЗВО активно застосовують міждисциплінарний підхід, який дозволяє поєднувати знання з різних галузей для вирішення глобальних проблем. Цей підхід допомагає студентам зрозуміти

In order to develop a global mindset, it is also important to use innovative teaching methods that promote critical thinking, creativity, as well as independent learning and communication skills. These are the following methods:

The case study method. Many Ukrainian universities are actively using the case study method, which involves studying real or modelled situations on global issues. Students analyse cases, discuss possible solutions to problems and draw conclusions, which helps them develop critical thinking skills and an understanding of global challenges.

Project-based learning. Project-based learning, which is based on real-world tasks and projects, allows students not only to gain theoretical knowledge but also to gain practical experience in solving global problems. This may include working on projects related to sustainable business development, environmental protection or international relations [11].

Conclusions from this study and prospects for further research. The study examined the key aspects of the formation of global thinking among students of Ukrainian higher education institutions through the humanities. An important goal of this study was to identify the impact of humanities disciplines on the development of intercultural competence, critical thinking and global awareness among higher education students. The main results of the study are:

1. *The role of humanities in shaping global thinking.* Humanities disciplines play an important role in the development of students' global thinking, as they provide students with knowledge about cultural, social, economic and political processes taking place in the world. Disciplines such as philosophy, sociology, cultural studies and international relations allow students to understand the connections between local and global issues, developing the ability to think globally and act responsibly.

2. *Intercultural competence as a key component of global thinking.* Improving students' intercultural competence is an important aspect of developing a global mindset. Educational programmes that

взаємозв'язки між різними аспектами сучасних глобальних викликів [10].

Для формування глобального мислення також важливо застосовувати інноваційні методи викладання, які сприяють розвитку критичного мислення, креативності, а також навичок самостійного навчання та комунікації. Це наступні методи:

Метод кейс-стаді. Багато українських університетів активно використовують метод кейс-стаді, що передбачає вивчення реальних або змодельованих ситуацій з глобальних проблем. Студенти аналізують кейси, обговорюють можливі шляхи вирішення проблем і роблять висновки, що допомагає їм розвивати навички критичного мислення і розуміння глобальних викликів.

Проектно-орієнтоване навчання. Проектно-орієнтоване навчання, яке базується на реальних завданнях і проектах, дозволяє студентам не лише отримати теоретичні знання, але й набути практичний досвід у вирішенні глобальних проблем. Це може включати роботу над проектами, що стосуються розвитку сталого бізнесу, охорони навколишнього середовища або міжнародних відносин [11].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок. У процесі дослідження було розглянуто ключові аспекти формування глобального мислення у студентів вищих навчальних закладів України засобами гуманітарних дисциплін. Важливою метою цього дослідження було виявлення впливу гуманітарних дисциплін на розвиток міжкультурної компетентності, критичного мислення та глобальної свідомості у здобувачів вищої освіти. Основні результати дослідження:

1. *Роль гуманітарних дисциплін у формуванні глобального мислення.* Гуманітарні дисципліни відіграють важливу роль у розвитку глобального мислення студентів, оскільки вони забезпечують студентам знання про культурні, соціальні, економічні та політичні процеси, які відбуваються у світі. Дисципліни, такі як філософія, соціологія, культурологія та міжнародні відносини, дозволяють студентам усвідомити зв'язки між місцевими та глобальними питаннями, розвиваючи

involve the study of different cultures, languages and traditions allow students to better understand intercultural differences and promote tolerance and openness to new ideas.

3. *The importance of innovative methods and technologies.* The use of innovative pedagogical technologies, such as interdisciplinary courses, online learning platforms and virtual simulations, is an effective way to develop a global mindset. Students are given the opportunity to work with international colleagues, participate in global projects and research, which contributes to the development of their critical analysis skills and understanding of global issues.

4. *Prospects for the development of humanities education.* In the future, it will be important to continue to integrate global aspects into the curricula of humanities disciplines. As globalisation and intercultural interaction continue to influence various spheres of life, the need for students with developed global competences will only grow. The introduction of new teaching methods, including the use of modern information and communication technologies and online resources, will significantly improve the effectiveness of the process of developing global thinking.

Conclusions and research perspectives. Prospects for further research are as follows:

1. *Development of new teaching methods.* It is necessary to continue the development and implementation of new methods and pedagogical approaches that would integrate elements of global thinking into various disciplines of higher education. This includes not only the humanities, but also natural sciences, engineering and technical specialties, where it is also important to develop the ability to engage in intercultural dialogue and understand global issues.

2. *Internationalisation of curricula.* An important prospect is the integration of international standards into the curricula of Ukrainian higher education institutions, which will allow students not only to gain knowledge but also to obtain international certificates that will be recognised globally.

здатність мислити глобально та діяти відповідально.

2. *Міжкультурна компетентність як ключовий компонент глобального мислення.* Підвищення міжкультурної компетентності студентів є важливим аспектом формування глобального мислення. Освітні програми, які передбачають вивчення різних культур, мов і традицій, дозволяють студентам краще розуміти міжкультурні відмінності та сприяють розвитку толерантності та відкритості до нових ідей.

3. *Значення інноваційних методів і технологій.* Використання інноваційних педагогічних технологій, таких як міждисциплінарні курси, онлайн-платформи для навчання та віртуальні симуляції, є ефективним способом формування глобального мислення. Студенти отримують можливість працювати з міжнародними колегами, брати участь у глобальних проектах і дослідженнях, що сприяє розвитку їхніх навичок критичного аналізу та розуміння глобальних проблем.

4. *Перспективи розвитку гуманітарної освіти.* У майбутньому важливо буде продовжити інтеграцію глобальних аспектів у навчальні плани гуманітарних дисциплін. Оскільки глобалізація та міжкультурна взаємодія продовжують впливати на різні сфери життя, потреба в студентах з розвиненими глобальними компетенціями буде лише зростати. Впровадження нових методів навчання, зокрема використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та онлайн-ресурсів, дозволить значно покращити ефективність процесу формування глобального мислення.

Перспективи подальших досліджень наступні:

1. *Розробка нових методик навчання.* Необхідно продовжити розробку та впровадження нових методик і педагогічних підходів, які б інтегрували елементи глобального мислення в різні дисципліни вищої освіти. Це включає не тільки гуманітарні дисципліни, але й природничі науки, інженерні та технічні спеціальності, де також важливо формувати здатність до міжкультурного діалогу та розуміння глобальних проблем.

2. *Інтернаціоналізація навчальних планів.* Важливою перспективою є інтеграція міжнародних стандартів у

This will also contribute to the development of intercultural competences, as students will be able to compare approaches to solving global problems in different countries.

3. *Analysing the impact of global education initiatives.* Further research on the impact of global educational initiatives, such as mobility and cooperation programmes between HEIs, will help determine their effectiveness in shaping students' global thinking, as well as identify new models of intercultural interaction that can be applied in the Ukrainian context.

4. *Interdisciplinary research on global issues.* Since global issues such as climate change, social inequality, migration and economic crises require a comprehensive approach, it is important to continue interdisciplinary research on these topics, combining knowledge from different fields such as politics, economics, ecology, sociology and culture. This will allow not only to develop global thinking, but also to work actively on solving the most pressing problems.

5. *Study the impact of modern technologies on education.* Given the rapid development of information and communication technologies, further research should focus on the impact of such technologies on the formation of global thinking in students. This includes analysing the effectiveness of online courses, virtual simulations, and global educational platforms that allow students to work in a multicultural environment, interact with peers from different parts of the world, and access advanced knowledge.

6. *Developing programmes with national and international components.* As the development of a global mindset is a complex process, it is important to continue to develop programmes that combine the national context with international experience. This includes dual degree programmes that allow students to study at partner universities in other countries, as well as courses that combine local and global aspects in addressing social, economic and environmental issues.

навчальні плани українських ЗВО, що дозволить студентам не тільки отримувати знання, але й здобувати міжнародні сертифікати, які будуть визнані на глобальному рівні. Це також сприятиме розвитку міжкультурних компетенцій, оскільки студенти будуть зможуть порівнювати підходи до вирішення глобальних проблем у різних країнах.

3. *Аналіз впливу глобальних освітніх ініціатив.* Подальше дослідження впливу глобальних освітніх ініціатив, таких як програми мобільності та співпраці між ЗВО, допоможе визначити їхню ефективність у формуванні глобального мислення у студентів, а також виявити нові моделі міжкультурної взаємодії, які можна застосувати в українському контексті.

4. *Міждисциплінарні дослідження глобальних проблем.* Оскільки глобальні проблеми, такі як зміна клімату, соціальна нерівність, міграція та економічні кризи, вимагають комплексного підходу, важливо продовжити міждисциплінарні дослідження цих тем, об'єднуючи знання з різних областей, таких як політика, економіка, екологія, соціологія та культура. Це дозволить не лише розвивати глобальне мислення, але й активно працювати над вирішенням найбільш актуальних проблем.

5. *Дослідження впливу сучасних технологій на освіту.* Враховуючи швидкий розвиток інформаційних та комунікаційних технологій, подальші дослідження повинні зосередитися на впливі таких технологій на формування глобального мислення у студентів. Це включає аналіз ефективності використання онлайн-курсів, віртуальних симуляцій та глобальних освітніх платформ, які дозволяють студентам працювати в мультикультурному середовищі, взаємодіяти з однолітками з різних куточків світу та отримувати доступ до передових знань.

6. *Розробка програм з національною та міжнародною складовою.* Оскільки формування глобального мислення є комплексним процесом, важливо продовжувати розробку програм, які поєднують національний контекст із міжнародним досвідом. Це включає програми подвійного диплома, які дозволяють студентам здобути освіту в партнерських ЗВО інших країн, а також

Thus, the study has shown the importance of humanities disciplines in shaping students' global thinking, emphasising the need for further efforts to develop new pedagogical approaches and integrate global competencies into the curricula of Ukrainian higher education institutions. Prospects for further research are related to the development of intercultural communication, interdisciplinary approaches, and the integration of innovative technologies into the educational process.

курси, що поєднують місцеві та глобальні аспекти у вирішенні соціальних, економічних та екологічних проблем.

Таким чином, дослідження показало важливість гуманітарних дисциплін у формуванні глобального мислення у студентів, підкреслюючи необхідність подальших зусиль у розробці нових педагогічних підходів та інтеграції глобальних компетенцій у навчальні програми українських ЗВО. Перспективи подальших розвідок пов'язані з розвитком міжкультурної комунікації, міждисциплінарних підходів, а також інтеграцією інноваційних технологій у навчальний процес.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Semenyuk, S. (2024). Mizhkulturna kompetentnist yak naukova katehoriia: natsionalni ta hlobalni pidkhody do doslidzhennia [Intercultural competence as a scientific category: National and global approaches to research]. *Teoretychni i metodychni problemy ditei ta molodi – Theoretical and methodological problems of children and youth*, 28(2), 143-152. DOI: 10.32405/2308-3778-2024-28-2-143-152 [in Ukrainian].
2. Voytalyuk, S. (2025). Formuvannia inshomovnoi kompetentnosti maibutnikh filolohiv-polonistiv yak pedahohichna problema [Formation of foreign language competence of future philologists-polonists as a pedagogical issue]. *Aktualni problemy humanitarnykh nauk – Current problems of the humanities*, 84(1), 283-289. DOI: 10.24919/2308-4863/84-1-40 [in Ukrainian].
3. Pashko, L. (2022). Formuvannia movnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv u protsesi intehrovanoho navchannia [Formation of language competence of future teachers in the process of integrated learning]. *Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia – Problems of training a modern teacher*, 1(25), 220-226. DOI: 10.31865/2414-9292.1.2022.275167 [in Ukrainian].
4. Zhadan, I.V. (2021). *Hromadianska kompetentnist: sotsialni ochikuvannia ta realii* [Civic competence: Social expectations and realities]. Instytut sotsialnoi ta politychnoi psykholohii NAPN Ukrainy. DOI: 10.32405/2308-3778-2021-27-1-23-38 [in Ukrainian].
5. Klimovych, Y.Y. (2023). Kryterii, pokaznyky ta rivni sformovanosti profesiinoi kompetentnosti maibutnoho filologa u zakladi vyshchoi osvity [Criteria, indicators and levels of professional competence formation of future philologist in higher education]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative pedagogy*, 61(1), 134-138. DOI: 10.32843/2663-6085.2023.61.1.32 [in Ukrainian].
6. Boiko, L. (2024). Metodolohichni pidkhody do problemy formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh bakalavriv elektroniky u zakladakh vyshchoi osvity [Methodological approaches to the problem of forming professional competence of future electronics bachelors in higher education institutions]. *ScienceRise: Pedahohichna osvita – ScienceRise: Pedagogical education*, 2(59), 68-72. DOI: 10.15587/2519-4984.2024.304931 [in Ukrainian].
7. Matei, F.-L. (2022). Intercultural competence – a key competence for higher education. *Journal of Education, Society & Multiculturalism*, 3(2), 164-171. DOI: 10.2478/jesm-2022-0024 [in English].
8. Bilbokaitė, R., Survutaitė, D., & Šaparnienė, D. (2024). Global competence and sustainable development in teacher training: Preparing for a changing world. *Journal of Teacher Education for Sustainability*, 26(1), 196-217. DOI: 10.2478/jtes-2024-0012 [in English].

9. Zhao, X., Yu., E., & Zhang, S. (2019). Intercultural competence in higher education: A normative anchor, a developmental perspective, and a discursive approach. *Journal of Educational Thought*, 51(3), 1-20. DOI: 10.11575/jet.v51i3.68269 [in English].
10. Xiaoyan, W., Zainudin, S.S.S., & Yaakup, H.S. (2024). Intercultural communication competence among higher education international students: A systematic literature review. *Migration Letters*, 21(4), 712-725. DOI: 10.59670/ml.v21i4.7683 [in English].
11. de Hei, M., Tabacaru, C., Sjoer, E., Rippe, R., & Walenkamp, J. (2019). Developing intercultural competence through collaborative learning in international higher education. *Journal of Studies in International Education*, 24(2), 190-211. DOI: 10.1177/1028315319826226 [in English].

Received: May 12, 2025
Accepted: June 03, 2025